

Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac

Matadepera

Ubicació

Comarca:	Vallès Occidental
Lloc/Adreça:	Matadepera
Emplaçament	Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i Serra de l'Obac
Alçada:	1103

Coordenades:

Latitud:	41.64136
Longitud:	2.01796
UTM Est (X):	418214
UTM Nord (Y):	4610424

Classificació

Número de fitxa	08120 - 379
Àmbit:	Patrimoni natural
Tipologia	Zona d'interès
Estat de conservació	Bo
Notes de conservació:	Tant en els canals com a les obagues s'ha observat que gran part dels boixos estan afectats per la plaga de la papallona del boix, la <i>Cydalima perspectalis</i> , que en la seva fase d'eruga s'alimenta massivament de l'arbust, causant veritables estralls. En alguns indrets sembla que estigui en el seu estadi inicial d'adaptació del terreny.
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	Xarxa natura 2000
Observacions protecció:	Llei 12/85 d'Espais Naturals Decret 106/1987, de 20 de febrer dv., 20/02/1987 - 12:00
Data aprovació:	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Científic/Lúdic/Cultural
Titularitat	Pública
Titular:	Gestió: Diputació de Barcelona. Servei de Parcs Naturals. Comte d'Urgell, 187. 08036 BARCELONA

Descripció

El Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i serra de l'Obac té un gran interès paisatgístic, biològic i cultural. Està integrat per dos massissos, el de Sant Llorenç del Munt amb els cims de la Mola i el Montcau de més de mil metres cadascun i la serra de l'Obac, de menys elevació. Una part del terme de Matadepera presenta les característiques geològiques que fan d'aquest parc un indret d'especial bellesa on hi predominen els conglomerats. L'orografia és molt escarpada, amb cingles i canals abruptes, barrancs, torrents i rieres que neixen en totes direccions. El clima és del tipus mediterrani subhumit, per això el principal bosc que hi podem trobar és l'alzinar, amb comunitats importants de rouredes i boixedes. A la base hi acostumem a trobar pinedes de pi blanc, de gran resistència a la sequera, que en les zones de més obaga són substituïts pel pi roig i la pinassa. La pineda però, és sovint fruit de la intervenció humana i llavors apareix barrejat amb l'alzina i arbusts com el cirerer d'arboç i el bruc. En els fondals com els barrancs s'hi poden trobar el roure, la moixera, el boix i l'avellaner. Als roqueters i cingles, es localitzen plantes adaptades a condicions extremes com l'orella d'ós o la corona de reina, el polipodi comú, la farigola, el lliri, la tulipa silvestre o la nadala menuda i encara d'altres que estan perfectament adaptades a llocs extremadament secs com el crespí i els conillets o l'enciam silvestre. Aquest paisatge ofereix unes condicions immillorables per a la fauna, que hi troba refugi, criar, hivernar o senzillament aprofitar aquest territori com a corredor biològic. Les diferents comunitats faunístiques hi estan ben representades, tant pels mamífers més grans com pels habitants rupícoles, amfibis, ocells i rapinyaires, tant diürns com nocturns. I en les fonts on l'aigua és pura s'hi pot observar la salamandra i diferents espècies de granota i el gripau.

El parc ha estat ocupat o visitat per l'home des de temps immemorials. Un exemple n'és el Camí Ral que travessa el municipi just per darrera el mas de la Barata, que probablement no sigui res més que l'evolució d'una taverna d'època romana. Si tenim en compte l'indret on està ubicada, a peu del Camí Ral, no seria massa descabellat pensar en una "*taberna*", un lloc d'allotjament on aturar-se, passar la nit i deixar reposar els cavalls.

Un altre exemple patrimonial indissociable del paisatge de Sant Llorenç, són les abundants balms obrades que han servit de refugi eventual, d'amagatall o per a viure. En el cas de Matadepera hi ha varis indrets ben coneguts, la Balma del Bord, la Balma del Penitent o el conjunt dels Òbits o la Balma de la Pinassa i el Corral de Can Pèlacs. També hi ha coves de primer nivell on s'hi ha localitzat restes arqueològiques, com la Cova del Frare, la Cova de les Ànimes, la Cova Negra, la Cova de l'Hort dels Monjos, la cova de Santa Agnès i d'altres principals, que sense haver-se localitzat restes, són d'un gran interès geològic i científic, com la cova del Fondal, la cova del Manel, la cova de l'Escopeta o la cova de la Canal del Trull o la cova de Sescorts.

Altres elements destacables que formen part de la cultura popular integrats perfectament en el paisatge són els forns de calç i d'obra, associats a les cases pairals i antics masos com La Barata, Can Robert, Can Pèlacs, Can Bufí, Can Pobla, Can Garrigosa, el Gabi o Can Torres. Destaquen algunes zones amb murs de pedra ciclopis, de gran bellesa on el domini de la tècnica constructiva és excepcional. És el cas de la zona no inclosa en el parc, al sud de la Costa del Tet i la Feixa Llarga de Can Torres, però que s'inclouen a la fitxa per la unitat paisatgística que representen. La gent que va viure i conrear els pendents d'aquests turons han impregnat aquest paisatge no només amb l'obra de la pedra seca, sinó que han estat a l'origen de llegendes relacionades amb el bandolerisme o amb el drac, que han arribat als nostres dies.

Un altre element a destacar són els forns de pega, dels quals el més conegut al terme de Matadepera és el forn de pega del Dalmau, situat a l'extrem nord-est del municipi. Ballbé, (BALLBÉ:1988) parla d'un forn situat en el jardí d'una torre d'estiueig de la urbanització del Pla de Sant Llorenç i d'un situat prop de Can Pobla que excavà amb el seu equip dels diumenges. D'ambdós no aporta cap més altra dada ni ubicació.

Durant la realització del Mapa de Patrimoni se'n ha descobert tres de nous. Un d'ells relacionat amb La Barata. Per tant, actualment, només es confirma la presència de quatre forns de pega documentats, el del Dalmau i el de la Barata i dos en el sector de Sant Llorenç del Munt. Un d'ells a proximitat de la Canal Gran i l'altre, de la Canal de la Cova Roja..

Finalment, s'ha de destacar la presència nombrosa en tota l'àrea del parc de restes de carboneres, súties i barraques de carboner. Una activitat tradicional directament relacionada amb el treball i l'explotació del bosc, i per tant amb una clara intervenció de l'home sobre el paisatge.

Observacions:

El Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac està agermanat amb el Parc Natural de Huétor, a Granada, amb el qual manté un pla de treball triennal. L'Oficina del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac es troba al mas La Mata, Ctra. De Terrassa a Navarcles, km 14,8, al terme de Mura.

Història

L'any 1932 la Generalitat l'inclou en el planejament, pel seu valor paisatgístic i natural, constant ja la necessitat de protecció.

L'any 1936 s' inclou en un sistema de parcs naturals provincial establert pel pla General d'Ordenació de la Província de Barcelona.

Des del 1972, la Diputació de Barcelona, protegeix el massís de Sant Llorenç amb un Pla especial d'ordenació i delimitant l'àrea del parc.

L'any 1982, s'aprova la revisió del Pla General ampliant a 9.638 ha. I cinc anys més tard (1987) la Generalitat aprova el decret que permet acomplir al parc les exigències de la Llei d'Espais Naturals (106/1987 de 20 de febrer, pel que es crea el Parc).

L'any 1998 s'amplia amb 4.055 hectàrees fins arribar a les 13.694 actuals. L'integren els municipis de Castellar del Vallès, Granera, Matadepera, Monistrol de Calders, Mura, el Pont de Vilomara i Rocafort, Sant Llorenç Savall, Sant Vicenç de Castellet, Talamanca, Terrassa, Vacarisses i Rellinars. El punt central del parc és el coll d'Estenalles de 870,4 metres amb un centre d'informació.

L'any 2003 un incendi forestal iniciat a Sant Llorenç Savall malmet la part nord-oriental del parc, dins dels termes de Granera, Monistrol de Calders i Mura.

Des de l'any 2011 està acreditat amb la CETS, un reconeixement d'abast europeu gestionat per la Federació Europarc. Aquesta carta garanteix un ús turístic del parc compatible amb la conservació del territori per minimitzar els impactes negatius i contribuir al desenvolupament socioeconòmic local, consensuat amb els agents implicats en la zona.

L'espai de protecció del Parc coincideix amb la Xarxa Europea d'Espais Naturals, Natura 2000, que té com a objectiu fer compatible la protecció de les espècies i hàbitats tan naturals com semi-naturals amb l'activitat humana que s'hi desenvolupa. Natura 2000 és una iniciativa de caire europeu, amb un marc legal que

garanteix i salvaguarda el patrimoni natural a partir d'una mostra significativa dels hàbitats i les espècies representatives. El Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i Serra de l'Obac forma part d'uns dels 117 espais que actualment existeixen a Catalunya declarats com a Zones Especials de Conservació (ZEC) i dels 73 declarats com a Zones de Protecció per a les Aus (ZEPA).

Bibliografia

AA.VV. (2009). Rutes de patrimoni arquitectònic. Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona. Barcelona.

AA.VV. (2008). Rutes de flora i fauna. Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona. Barcelona.

AMBRÓS I MONSONÍS, Jordi (1998). Text normatiu. Modificació del Pla Especial de protecció del medi físic i del paisatge de l'Espai Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Diputació de Barcelona.

www.diba.es/parcs/stlllorenc/stlllorenc.htmBALLBÉ i BOADA, Miquel (1988) Matadepera. Pagesos i menestrals. Editorial Ègara.

BASTART, J. (2017). Rutes de les llegendes i rondalles. Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona. Barcelona.

FERNÁNDEZ, I.; LORENZO, C. (2019). Descobreix el patrimoni arquitectònic dels nostres parcs. Diputació de Barcelona. Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona. Barcelona.

LORENZO, Cecília; FERNÁNDEZ, Isaac (2009). Rutes de Patrimoni Arquitectònic. Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona. Barcelona.

LORENZO, C. (2007). Guia de rutes literàries per la Xarxa de Parcs Naturals. Diputació de Barcelona. Àrea d'Espais Naturals.

Enllaços d'interès:

<https://parcs.diba.cat/web/santllorenc>

http://mediambient.gencat.cat/ca/05_ambits_dactuacio/patrimoni_natural/senp_cat...

